

gipuzkoa irailean

Irailean gertatuaz mintzatzeak, aspaldiko gauza dirudi orain, antzinatea bailitzen. Izan ere, urrifaren 4ean Donostian gertatuak lehen lekua hartu du guztion gogotan. Geroztik, Donostian eta inguruan, kaletan eta etxetan, jendeak sofritu behar duen ikarak ez du azkenik. "Elementu inkontrolatuak" omen. Ez ote "telegidatuak" hobe?

Azkeneko gertakizunak gora behera, uste dut ez duela ez gaurkotasunik ez garrantzirik galdu Irailean Gipuzkoak bizi izan duen giroak; guti barru berriez ere nagusituko denak, bestalde. Izugarri mobilitaturik zegoen Gipuzkoa, eta Euskal Herri osoa. Kontaezinak ziren manifestazioak.

Irailearen 27a zen egunik hautatuena. Amnistiaren aldeko oihua non ez zen entzuten? Behin 25az geroz ekintzak ugaltzen hasi ziren. Gose grebara jotzen batzuk, elizan sartzerara beste batzuk, kale manifestaziora gehienek. Grebaren deia sekula baino jarraituago izan zen. Herririk bisitatuena, agian, Zarautz eta Nuarbe izan ziren, Txiki eta Otaegi zirenen herriak, alegia.

Ezin da hemen ekintza mota guztien berri eman. Horien artean, hurbilagotik ezagutu genuelako besterik ez bada, Tolosakoa aipatu nahi genuke. Bailara mailan antolatu zuten politik alderdi eta taldeak oro eta Amnisti-Batzordeak ekintza hau. Talde bat hilaren 25ean frantziskotarren elizan gelditu zen 26ra arte, gose-greban. Han zeuden preso eta hil ezagun zenbaiten senideak ere: Izkoren ama, I. Hernandez Lasaren gurasoak, Txirritaren anaia-arrebak, Rekalderen anaia-arrebak, J. Zubeldiaren anaia, Goibururen arreba, etc. Greba bukatzean, manifestazio harri garri bat egin zen; bakean, uzten zaionean herriak egiten dakien bezala. Polizia ez zen deusetan sartu, guardia zibilaren kapitainak hala agindurik. Ezagunak dira gerokoak: zigortua izan da kapitaina, eta dimisioa presentatu du horregatik alkateak, eta udalak honekin.

Iraileko ekintza hauk direla eta, Gipuzkoa mailan esango nuke, gauza bat edo beste nabarmen agertu dira. Indar politikoentzako biziki interesgarri dateke horien aztertzea. Aipa ditzagun labur batzuk:

- Abertzaleen inizatiba nagusitu dela iruditzen zaigu, bai proposatzeko orduan, bai antolatzeke orduan, eta bai ekintzan. KASen inguruan mobilizatu da jende asko. Operatibitate ikaragarria erakutsi du organismo honek.

- Amnistiaren egun hau, egun osoa izan da. Amnistia eskatu ohi zen, eta honekin beste mila gauza, eta bereziki hauk: autogobernua, askatasun nazionalak, politikoak eta sindikalak, euskararen buru jasotzea...

Mailla batzutan bederen, batasuna lortu izan da, indar politikoen batasuna ere bai. Oposizioak bere baitan konfiantza bildu du, eragile eta erresponsable agertu da. Eta oso inportantea dena: elkar lanerako ohitura eta mekanismoak sortzen hasi dira.

Poliziak leku guztietan, Tolosa salbu, gogoretik jo du. Elizatan sartu ziren poliziak Ordizian, Zestuan, Mondragoen, Azpeitian, Beasainen, etc. "Jeep" direlakoen bidez atea irekitz sartu omen ziren Azpeitiko elizan. Manifestazioak deusezteko ordena zuten. Ordizian eta beste leku askotan etxetara jaitsi ezinik gaua mendian pasatu duen jende asko dago. Tolosa, poliziaren jokabidean salbuespen bat izan da. Salbuespen eskasa. Luis Alonso guardia zibilaren kapitainak ez du Gobernariaren agindurik bete nahi izan. Eliza husteko eta manifestazioa desegiteko ordena zuen. Baina, kapitainak alkatearen mende bere burua eta jokabidea jartzea erabaki zuen. Gero gerokoa.

Tolosako kapitainaren jokabidea bezalakoak direla eta, nola jokatu behar dute euskal indarrek? Zer egin behar dute? Holako ekintza bat apoiatu? Babestu, eutsi ala abandonatu? Kontradizio horiek gogortzera eta lehereraztera jo? Etorkizunean, holatsuko kasuak aise ugal litezke.

Tolosako alkateak ere dimisioa presentatu du. Beste alkate askok ere aspaldi honetan gauza bera egin dute. Modan jarria dago. Erregimenetik ba ote duen ikusi behar, ordea. Itsasontzia hondatzera dihoanean, bertanbehera uztea ez ote den errazena ere galde liteke. Baina batzutan dimisioa ez ote demisioa? Zera esan nahi dugu, alegia, ondo aztertu beharko dute euskal ezker indarrak zer jarrera hartu jokabide horien aurrean. Bistan da sentikorrenak, goera honetan herriarengandik hurbilen daudenak direla, herriaren presioa jasangaitz gertatzen zaielako. Kasu hori da alkateena. Alkateen jokabide hau ere aztergai da euskal indarrentzat. Eta nago, guti barru, ez ote den batzuren errazkeria salatu beharko!

joanes lekerika

AZALPENAK

Luzetara: 1: A.— 2: akozA.— 3: I. arU. I.— 4: KazeZ.— 5: aehO. Elur.— 6: Dozenak.— 7: E. irA.— 8: Egoki.— 9: S.— 10: L.— 11: Epela.

Goitik behera: 1: A.— 2: ikedE.— 3: A. Aho. E.— 4: kanoziG. P.— 5: aorE. Erosle.— 6: Zuzenak.— 7: A. elA. I. A.— 8: izuki.— 9: R.

ez amnistiarik segoviako iheslarientzat

"Segovia-ko ihesian zihardutenak" zinaturik, eskutitz bat euskaraz jaso dugu ANAITASUNAKo idazkaritza honetan, argitara dezagun. Biziki interresgarri da, baina osorik ematerik ez dugunez, bertako garrantzizko puntuen berri emango diogu laburki irakurleari.

Iheslari ohiok ez dute Gobernuaren amnistian uste onik, erregimenaren demokratizazioan ez duten bezala. Erregimenaren kontradizioak lehengo berak dira. Eta beste guztia azala besterik ez da, azal demokratikoa bada ere. Elkarrizketaren bidez ez baino eguneroko burrukari esker lortzen dira gauzak orain ere. Amnistiaren kasuan, esate baterako. Oraingo amnistia honen ustela ezagutzeko, kasurik garbiena beraiena da, Segoviako presondegitik ihes egindakoena: "Berrogetahiruoi ukatzen zaigu delako amnistia. Lehen "auto de procesamiento"-k "evasión de presos" zuen hobentzat. Uko honen arrazoa: "Fuerzas Armadas"-ekin ukan genuen "enfrentamiento" eta ondoko hil eta zaurituengatik. Guk tirokatuko ahal genituen, ordea, gure lagunak bizkarretik?"

Ihes eginaz, beren herrira itzuli nahi ziren. Baina lortzer harrapatu zituzten. Urruti eta barruan egon arren, eskutitzean garbi ikusten denez, ez dute herria ahantzirik, barnean aude, herriko burrukarrekin bat eginda agertzen zaizkigu: "Euskal Herriko langileriak bereganatzen dituen puntuekin bat egiten gara eta sendotzen ahaleginduko gara". Zazpi puntutan agertzen dute, gero, beren programa, nolabait esateko; guk laburtuz emango dugu: 1/ euskatasun demokratikoak; 2/ amnistia osoa; 3/ euskal masa herrikoien eta bereziki langileriaren bizi- eta lan-kondizioak hobetzea; 4/ indar errepresiboen eta jurisdikzio berezien desegitea etabehar diren erresponsabilitateak eskatzea; 5/ Euskadi soberania osoko nazionalitate onartzea; 6/ Probisionalki, Alternatibako Organismo baten bidez Estatu to bat eraikitzea, Estatuto gaurkotu eta oso bat; 7/ Estatutoa onartuz Gobernu behinbehineko bat eraikitzea.